

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.	Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.	Hirdetések egység szerint A nyílt tér sora 1 korona.
A nép egészsége. Bőséges, tartalmas törvénytárunknak nem éppen jelentéktelen részét alkotja a közegészség ügyéről szóló törvény el van abban mondva szépen, hogy az uccákat csatornázni, tisztogatni kell, az iskolák, vendéglők, kávéházak s egyéb nyilvános helyek csakis a közegészség érdekeinek megfelelőleg építtessenek és tartassanak fenn, hogy minden nagyobb községnek külön orvosa legyen, de minden járásnak fel-tétlenül. Ez a szép, modern törvény, annyi más magyar törvény mintájára csak papiroson van meg. Nincs talán egyetlen közhatalosa Magyarországnak, még az ország fővárosát, Budapestet sem kivéve, amely pontról pontra végrehajtana a közegészségügyi törvény rendelkezéseit, sem az építési engedélyek megadásában, a nyilvános épületek fenntartásában, sem az uccák tisztogatásában. S innen van az, hogy Magyarországon, melynek földje és éghajlata bár a legegészségesebb Európában, a közegészségi állapot nem kielégítő, a halálozások aránya egyes vidékeken különösen megdöbbentő s hogy visszahatással nincs a közállapotokra, ez csak a derék magyar faj termékenységének köszönhető. A legsúlyosabb mizéria az, hogy nemcsak nagy községek, hanem egész járások állanak orvos nélkül. Az or-	vosok a falvakban mindenütt elégtelen számuak s miután fizetésük évi 300 és 600 forint között ingadozik, kénytelenek minél szélesebb körű privát praxist folytatni, ami még a legnagyobb lelkiismeretesség mellett is lehetetlenné teszi a közorvosi kötele-ségek kielégítő elvégzését. Egy kör-orvosnak köre 4—8 községre is kiterjed s így természetesen, hogy egész nap kocsin kell ülnie, hogy betegeit hivatalból látogassa. De miután ebből megélni nem tud, privát betegeket is látogat s a szegény nép, mely nem tud külön honorálni, gyér orvosi segítségben részesül. Ezt nem hozzuk fel szemrehányásképpen az orvosok ellen, nekik és családjuknak is meg kell élni — de a gázi, amit kapnak, még arra sem elegendő, hogy egy polgári család naponta ebédelhessen belőle. Egymás után nyílnak széles Magyarországon az új sírok ezrei, melyekbe olyan fiatal, munkabíró, vagy életük delén levő embereket temetnek el, akik megfelelő orvosi kezeléssel az életnek megmenthetők lehettek volna. Hát még az a számtalan az egy he-tistől a nyolc éves korig levő gyer-mek, akik úgy pusztulnak el kanyaró-ban, vörhenyben és egyéb járványokban, mint amikor kora tavasszal a jeges vihar söpri le a fákról a bimbókat. Ezek is legnagyobb részét az orvoshiány áldozatai.	Ezért virul nálunk még manapság is a kuruzslás, ezért annyi a nyomorék és hülye a mi falvainkban. Ujjainkon számíthatjuk el a városokat a vidéken, amelyek csatornázva vannak. Ennek híján egyes uccák döglötes párák tanyái s legjobb elő-segítők a betegségeknek. Kórházunk kevés van, ami van, az méregdrága. Gyógyszertáraink drágasága pedig példátlanul áll az egész művelt világon. Persze, mindezeknek a pénzhiány az oka. Más kevésbbé szükséges célokra városaink és megyéink ezreket és százazreket tudnak előteremteni még a föld alól is — a botrányos közegészségi állapotok javítására nincsen pénz. Irjuk pedig mindezeket abból az alkalmából, hogy országszerte dül a kanyaró, a vörheny, a difteritisz a szegénysorsú magyar nép gyermekei között. A törvény megvan — csak közegészség nincs. Bár megfordítva volna! Ezen a szomorú állapoton csak fe-lülről jövő, országra szóló, erős kez-deményezés segíthet. Lám, az állat-orvosokat államosították. De akiknek kezébe a polgárság egészsége van letéve, azokkal nem törődnek, amint-hogy nem törődnek a nép egészsé-gével sem. Á.
Mese a szerelemlről. Ülök egymagamban, sivár, hideg szobám-ban, a lelkem tele van melankoliával, a szí-vem reménytelen sóvárgással. Mi másnak képzeltem a jelent három esztendő előtt, amikor telve forró, önzetlen szerelemmel, családalapítás gondolj foglalkoztattak, ami-kor azt hittem, hogy szeret valaki, akit magamnak a világ összes asszonyai közül kiválasztottam. Csalódtam. Elmúlt és keserű-ség, szegény gyötör, amiért felejteni nem tudok. Ma volt az esküvője. Asszony lett, komoly, érett, kötelességtudó és kacagni fog a leánykori bohóságokon, kacagni fog raj-tam — míg én csak siratni tudom a multat, amely elveszett menthetetlenül. Künn zord tavaszi szél rázza az ablakokat s hideg eső csapkod. Hányadika is van? Március másodika! Emlékezetes nap! Ma három éve éreztem először, hogy fáj, na-gyon fáj lemondani róla, de még jobban fáj, hogy könnyedén válik el tőlem. Napsugaras, langyos tavaszi nap volt ma három éve. A kisváros verőfényben uszott, az emberek mosolyogva, vidáman jártak keltek a hepe-hupás szűk uccában. Vagy csak én láttam úgy, hogy mosolyognak és vidámak Végtelenül boldog voltam. Talál-koztam vele és együtt sétáltunk az egy-szerű sétány rügyező gesztenyefái alatt.	Beszélggettünk. Miről? Tudja a jó Isten; amiről a szerelmesek beszélgetnek, semmi-ségek, bohóságok, amelyek kettőnkön kívül untatnak mindenkit ezen a világon. Szivem reszketett a boldogságtól, amikor rátekinttem. Szép volt, mint a fésző rózsá, nagy barna szemei úgy ragyogtak mint a csillagok a tiszta tavaszi éjszakában. Meg-fogtam a kezét. Erős, lágy keze volt. Ajkam-hoz emeltem s ő duzzogva rántotta el. — Még meglátják — mondta mosolyogva. — Hadd lássák, — szavaltam tüzzel. Azt fogják mondani, egy pár, amely egymásé lesz. Magam is megdöbbentem e nagy mondás-tól. Most volt az első alkalom, hogy a jövő-ről, kettőnk jövőjéről szoltam neki. Első ízben történt, hogy értésére adtam, hogy feleségül akarom venni. Ő megállott és figyelmesen nézett rám. Lá-zas izgalom fogott el. Még soha nem nézett reám ilyen nyugodtan, ilyen hidegen. — Mit mondott? — Kérdezte. — Hát azt, hogy nem baj, ha meglátják. Maga úgy is az én feleségem lesz. Arca lángba borult. — Hány éves maga? A kérdés oly különösen tűnt fel előttem. A nyugodt, hideg hang úgy belevágott a szívembe. Éreztem, hogy valami nem várt, szomorú esemény előtt állok s ez az érzés végtelenül lesújtott.	— Huszonkettő — feleltem. — Hát azt tudja-e, hogy én hány éves vagyok? Tizenkilenc, barátocskám! Mire maga abban a helyzetben lesz, hogy meg-házasodhatik, én csúnya, vén leány leszek. nem kellek senkinek, még magának sem. — Juliska, Juliska, hogy mondhat ilyent. Hisz szeretem magát. Tudja mit jelent az? Nincs az az idő, nincs az a helyzet, amely eltántoríthatna életem céljától és az az, hogy maga az enyém legyen. Ismét megfogtam a kezét, de ő türelmet-len erőszakossággal rántotta vissza. — Azt hiszem, elég volt a tréfából. Beszél-jünk komolyan. — Soha nem beszéltem oly komolyan, mint most, Juliska. — Nos hát én is komolyan beszélek. A tréfából elég volt. Többé nem szabad találkozunk. — Miért az Istenért? Mert bebizonyítottam, hogy milyen becsületesen szeretem. — Dehát az Istenért, nem látja be, mi-lyen furcsa, sőt nevetséges az, amit mondott. Én a maga felesége? És én várjak magára? Ezt ugyan jól adja . . . — Juliska, kétségbeejtő játékot űz velem. Ne gyötörjön. Én azt hittem, hogy szeret engem. Azt hittem, hogy nem egyszer, de százszor adta jelét annak, hogy szeret. És most, amikor életemnek ezt a nagy szándé-

Hazatérő magyarok.

Nem is országos, hanem európai szenzáció az a visszavándorlás, mely az amerikai gazdasági válság miatt a különböző európai országokat érdeklí. Talán mi magyarok lamentáltunk legtöbbször, hogy honfitársaink itt hagynak bennünket és örökre elvesznek a magyarság kárára. Nem csoda. Hiszen olyan kevesen vagyunk, hogy mind-egyiket számba vesszük és minden egyes veszteség fájdalmasan érint bennünket. Meg aztán azt hittük, hogy az izgatás, a hazafiatlanság adja honfitársaink kezébe a vándorbotot, semmi egyéb. Sirattuk őket, mint meghalt testvéreinket. És ime, most úgy vagyunk vele, mint mikor a meghaltakat visszashajtuk és mikor visszatérnek, kísértetet látunk bennük és megijedünk tőlük. Nincs már helyök közöttünk, nélkülök rendezkedtünk be. Nem számítottunk már rájuk sem a jövődelemben, sem a kiadásban. Mit csináljunk velök? Az előkelőség már énekelné, táncolni, mulatni akar javokra. Pedig ezek nem az alamiznához, a munkához vannak szokva. Az állam igyekszik is gondoskodni munkaközvetítéssel. A társadalom számot tevő faktorai is igyekeznek segítőkésre sietni. De csupán munkaközvetítéssel nem lehet a kérdést megoldani. Az meglehet, hogy most olcsóbb munkaerőre tehet szert egyik másik vállalat, az is valószínű, hogy képzett munkásokkal gyarapodik a létszám, de az bizonyos, hogy ha a mai ipari és általános gazdasági pangásban új vagy megnagyobbított gyári és egyéb vállalatokról nem gondoskodunk, akkor egyik munkás a másikat szorítja ki helyéből.

Nagy baj ez! Ügyszólván egyebet se tehetünk hamarjában, mint amit a megnagyobbodott család mond, hogy

kát tudomására juttatom, elfordul tőlem, ki-nevet, lenéz. Azok a jelek tehát, amikből az ön szerelmére következtettem, nem azt jelentették, hogy szeret engem, csak azt, hogy játszott velem. Kacérkodott. Ha így van, ön a legromlottabb nő, akit valaha láttam.

— Hangom durva volt és fenyegető. Egész testemben reszkettem, borzasztó felindulás vetett rajtam erőt.

Elsápadt.

— Nem! Az Istenért, ne mondjon ilyeneket. De... higgye el, nekem soha sem jutott eszembe, hogy maga ilyen komolyan veszi ezt a dolgot. Istenem, hisz szeretem magát, talán a legjobban a fiúk között, akiket ismerek, de én nem úgy gondoltam, tudja, nem úgy...

— Tudom. Nem úgy, hogy engem komolyan lehet venni. Mert még fiatal vagyok és nincs lakbéres és pótlékos fizetésem. Ugyebár, így gondolja.

Hallgatott. S én folytattam.

ahol kilencen jól laknak, a tizedik se marad éhesen.

Nagy állami birtok parcellázások, építési és gyári vállalatok, vasuti munkák, szóval általános gazdasági élet, mozgás teszi csak lehetővé, hogy itthon foglalkoztassuk azokat, akik éppen a kenyér és munkahiány miatt hagytak itt bennünket.

Azért csak jöjjetek, jöjjetek, testvéreink. Tárt karokkal fogadunk benneteket. Amit a haza megtehet érteket, szívesen meg is tesz.

Forgács.

A polgári kör acetilénrel világít. Az erkély mellett is meggyújtottak két lángot. Égett a múlt héten át. Ez a két láng világosan bebizonyította: milyen sötétes Sümeg közvilágítása. Azok a petróleum lámpák vöröses fényükkel csak amolyan szentjánosbogárkák s alig tudnak áttörni az őszi párák esték vak sötétjén.

Mikor oldódik meg Sümeg közvilágításának kérdése, a jó Isten a megmondhatója. De legalább a fő uccának, a Kossuth Lajos uccának jobb világítását mégis megvalósíthatnák akár azonnal is. A város szerződjék meg a polgári körrel, Mesterházy nagyvendéglőssel és az Eitner testvérekkel, hogy egy-két lángot égessenek. Ez sem kerülne többbe a petróleumnál s legalább szép, átható világosságot kapna ez az ucca. Meg is illetné. Ezen bonyolódik le a város forgalma, kell hát, hogy világos legyen.

Emellett szól az is, hogy Ramassetter szobrának föllállítása esetén el kell dobnia a városi térről azt az otromba dícon szomorkodó lámpát, ezt azután pótolná a polgári kör acetilén világításával.

Mindez természetesen csak ideiglenes intézkedés lenne. Addig szólna, míg a közvilágítás kérdését végre is megoldaná a város.

*

Sümeg város. Nem hivatalosan, csak úgy közszájon. Nem tudjuk, Pacsa így is város-e? De azt látjuk, hogy bizonyos tekintetben lefözi Sümegét. 14.000 koronát szavazott meg egy ucca nyitására. Holott vasútja sincs, amelyik ezt az uccanyitást sürgetné. Minket sürget a vasút is, más is.

— De én nem hiszem ám el magának ezt. És nem is fogom elhinni. Aki szeret, az nem gondolkodik így. Az nem számolja a fizetést, a lakáspénzt, hanem szeret és vár. Maga nem szeret, maga nem szeret engem és gonosz, kegyetlen játékot űzött velem. Csak időtöltésre voltam jó, az unalmas órák elűzésére s mikor én a szerelmes ember rajongásával szavaltam önnek mindarról, ami szent előttem, ön kacagott magában, mulatott rajtam. S most kiadja az utamat, eldob, mint játékszert. Nos, ezt a lelketlenséget csak az én ostobaságom mulja felül. Nem fél, hogy megveri az Isten?

Könnyekek szöktek szemembe. Hasztalan igyekeztem erős maradni, valami borzasztó fájdalom csavarta össze a szívemet...

Ő is megindult. Élénk részvétellel nézett rám.

— Nézze, fiúcska — így szokott nevezni bizalmasan — köztünk valami nagy félreértés van és én roppantul sajnálom... Maga

A püspöki uradalom tettel is megadta az impulzust az ucca nyitására, de azért csak várunk. A fülebotját sem mozgatja senki. Megkérjük hát szép szóval a pénzügyi bizottságot, tárgyalja ezt a kérdést.

Avagy ez a nagy célokra szervezett bizottság is csak amolyan papíros bizottság marad? Akkor mi a szösznek alakították?

Bárd.

H I R E K .

Honfitársak, honleányok!

Közelg a karácsony. Jusson eszünkbe az a sok ezer kivándorolt, aki messze idegenben a mi léhaságunk miatt hullat keserves könnyeket a szent ünnepen. Ha nem lettünk volna rabjai a külföldi limlomnak, ma ők velünk együtt az édes haza földjén örvendeneének. Idegenből hozott cikkeivel cifrálnak, a magyar iparos pedig miattunk nyomoroghat. *Ingyen-tej, ingyen-kenyér és hazafiságtól lángoló szöszök nem mentik meg a magyar iparost.* Biztosítsunk neki állandó, száraz kenyert és szívesen tovább nyomorog imádott hazájában. Szüntessük meg az általános nyomort azzal, hogy pénzünkön csak *hazai iparcikkeket vásárolunk karácsonyra.* *Vagy annyira súlyedett nemzetünk, hogy már erre sem képes?* Az a szülő, aki kedves gyermekeinek idegen holmit vásárolt karácsony szent estéjére, utijegyet váltott nekik a jövődő hontalanságra.

Kerüljtek karácsonykor azt a házat, ahol idegen isteneknek áldoztak.

Hazánk vérei! Cselekedjétek úgy, amint azt a haza sorsa megköveteli. Akkor felvirul újra a hon és erős, boldog iparososztály imája száll a magyarok Istenéhez karácsony szent ünnepe.

Erre kér mindannyiokat.

A Tulipánszövetség—Védőegyesület.

— **Személyi hír.** Förster Ottó, Burgán Aladár dr. és Pogány József országgyűlési képviselők, Moldoványi Sándor földművelésügyi miniszteri titkár, Asbóth Jenő és Odor Géza pénzügyigazgató mint Eitner Zsigmond országgyűlési képviselő vendégei folyó hó 6. és 7-én Sümegen tartózkodtak.

— **Alapítvány.** Káuzli Gyula nemesvidi plébánost a király a veszprémi székeskáptalanba címzetes kanonoknak kinevezte. Káuzli Gyula szép emlékeket emelt az őt ért kitüntetés

olyan derék, jó fiú, megérdemli, hogy boldog legyen, boldog is lesz bizonyára és el fogja felejteni ezt a boldonságot.

— Bolondság — magának. Reám nézve csapás, soha nem fogom kiheverni. — Juliska, hát nem szeret engem?

— Istenem, már hogye szeretném. Csak... — Csak úgy nem, mint az olyan embert, kit komolyan lehet venni.

— Nem egészen jól mondta. Akihez férjhez lehet menni. Lásza, fiúcska, én már abban a korban vagyok, mikor a leányoknak férjhez illik menni, hogy a mamájuk nyakára ne vénüljenek. Bizony, így van és ezt magának is be kell látnia. — Hisz a jó fiúcska okos fiúcska.

Alig hallottam, mit mondott, csak később, amint szavai visszacsengtek a fülemben, emlékeztem vissza e kijelentéseire és nem fogom elfelejteni soha. A lelketem akkor csak egy borzasztó tény foglalkoztatta: — Nem szeret! Nem szeret!

Az első dunántuli gőz- műfestő- vegyítisztító és pliszérozógyár főkelepe Vadász Adolf divatárú kereskedőnél

S ü m e g e n .

Elfogadok a cég részére e szakmába vágó legkényesebb ruhaneműek vegyileg való tisztítását, foltok és pecsétek eltávolítását, valamint bármily ruhaneműeknek gőzzeltörténendő minden színre való megfestését.

A ruhaneműk festésénél az elfejtés felesleges.

miatt. Édes apja emlékeztetése *harmincezer* korona alapítványt helyezett el Veszprémben, négy veszpréme gyházmegyei tanító-gyermekek számára, 300—300 koronás ösztöndíjra. Előnyben részesíti a halápi plébániabeli tanító-gyermekeket, mert ott született, másodsorban a káptalanfai plébániabeli tanító-gyermekeket, mert ott nevelkedett, harmadszor a nemesvidi plébániabeli tanító-gyermekeket, mert ebben a községben lelkipásztorokodik.

— **A letenyi jelölés.** A megyei tisztújítási események homlokterében a letenyi és tapolcai választások állanak. — A megyei jelölő bizottság Merkly Antal letenyi főszolgabírókat nem jelölte. Merkly és hívei óriási agitációt fejtenek ki és ennek tulajdonítható, hogy a letenyi jelölő értekezlet igen viharosan folyt. A letenyi járás megyebizottsági tagjai folyó hó 5-én Letenyén értekezletet tartottak, melyet megbízás folytán Csemesz Kálmán dr. ügyvéd hívott össze. Az értekezleten a bizottsági tagok egy rész nem jelent meg. Többek között jelen volt Dobrovics Milán, a kerület országgyűlési képviselője is. Az értekezlet a letenyi főszolgabírói állásra egyhangulag a következőket jelölte: Bogay György zalaegerszegi szolgabíró, Gájásy Lajost, Farkas Kálmánt és Karácsony Kálmánt. Szótöbbséggel jelölték Merkly Antalt. Bogayt erre az állásra a pacsai járás is jelölte.

— **Ramassetter szobra.** Lassan készül a Ramassetter szobra. Folyó hó 6-án már a szobor alapja is megérkezett. A jövő héten fölállítják. Maga a főalak — úgy halljuk — csak januárban készül el. A leleplezés valószínűleg május 10-én, Ramassetter halálának éppen 30 ik évfordulóján lesz.

— **Köszönet.** A sümei takarékpénztár igazgatósága a szegény iskolás gyermekek csizmájára 60 koronát bocsátott a vöröskereszt-egyesület rendelkezésére. Az adományért e helyütt is hálás köszönetemet nyilvánítom. Özv. *Darnay* Kajetánné, elnök.

A sümei takarékpénztár az izr. nőegyesületnek ismét 40 koronát ajándékozott. Fogadjá érte hálás köszönetemet. *Epslein* Vilmosné, elnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** Nagyméltóságú *Hornig* Károly báró megyés püspök úrnak, aki szives volt iskolánknak a következő tárgyakat ajándékozni: feszületet, Magyarország és Európa fali térképét, 24 db. fali olvasó táblát, továbbá természetrajzi táblákat, mintegy 70 K értékben, ezennel köszönetét nyilvánítja a rigácsi r. kat. iskolászk. *Boda* Béla isk. jegyző, tanító.

Nem bírtam neki felelni. Ahol nincs szerelem, ott nem használ úgy sem az érvelés. Irigytartó harag dult a lelkemben, tisztán állt előttem, hogy a leány, akiért feláldoztam volna életemet, gyarló, gyöngye teremés, akiben elnyom minden érzést az a praktikus életcél, férjhez menni, minél hamarabb és minél jobban. Tisztán állt előttem, hogy ez a leány csak olyan mint a többi sok, kicsiny szívvel, nagy hiúsággal.

A harag elnyomta a fájdalmat is s ez visszaadta némileg önuralmamot.

— Nincs több mondani valóm kisasszony, — szóltam és eltávoztam.

Azóta nem találkoztam vele.

De felejteni nem tudom. Talán nem is a leány az, aki az egész valómat betöltő borongós emlékek központja, hanem az a bűvös, csodás álom, amely csak kiválasztott emberek lelkére száll, az első tiszta szerelem. Talán nem is a leányt vesztettem el, hanem inkább a szerelmet, az ifjúságot, az álmodást — mindent, ami érzésben kiemel a köznapiaságot tömegéből.

Igen, ezt siratom én vissza ezen a borongós, hideg tavaszi éjszakán, mialatt ő egy másik férfi karjai közt üdözlül

Erdősi Dezső.

— **Állattenyésztési felügyelőség.** A földmivélségi miniszter Zalaegerszeg székhellyel Zala vármegyére kiterjedő hatáskörrel új állattenyésztési felügyelőséget szervezett s ennek vezetésével *Flandorffer* Ignác állattenyésztési segédfelügyelőt bizta meg.

— **Bezárt iskola.** Az uralkodó kanyaró járvány miatt a sümei polgári leányiskolát is bezáratta a hatóság.

— **A kanyaró.** A városban uralkodó kanyaró eddig 4 apró kis gyermeket rabolt el. A betegség — úgy látszik — a város egész gyermekeseregén keresztül megy, mert amelyik családban egy gyermek elkapta, a többi is sorra utána betegszik. Óvatosságot ajánlunk, mert drága az emberi élet.

— **Emelik a főszolgabírók utiátalányát.** Az állam költségvetése némi örvenletes meglepetést tartalmaz a főszolgabírákra nézve, kiknek csekély utiátalányát a jövő évtől emelni fogja a miniszter. Nincs ugyan megmondva, hogy mennyit kapnak az eddigi 1000 korona helyett, de az most már bizonyos, hogy valamelyest javul a helyzet. Eddig ugyanis az utiátalány kevés volt és arra a legtöbb főszolgabíró ráfizetett, különösen most, mikor a lóártás is drágább lett, meg a fuvarbér is. A főszolgabíráknak ezzel a rendezéssel régi óhajuk megy teljesedésbe.

— **Örömhír a vármegyei díjnokoknak.** Az állami költségvetésbe a belügyminiszter nagyobb összeget állított be a vármegyék szolgálatában álló napidíjasok illetményeinek a rendezésére. A miniszter olyképp fogja az illetményeket rendezni, mint az állami díjnokokkal tette. Hát valóban ideje volt ezeknek a szegény embereknek a megélhetésére is gondolni, mert egy idő óta minden megdrágult, a testi munka is, csak a szellemi foglalkozások körébe tartozó munka ára marad a régi. Így a szegény napidíjasok valóságos páriái a közigazgatásnak, anélkül, hogy megélhetésükkel bárki is törődött volna. Most a belügyminiszter némi örömet visz be a napidíjasok világába, ahol bizony nagyon elkél egy kis segedelem.

— **Kosárfonó a megyében.** A földmivélségi miniszter Muravid községben a kosárfonó tanfolyam rendezését elrendelte. Perlakról jelenik, hogy a zalaegerszegi gazdasági egyesület Perlakon kosárfonó tanfolyamot állított fel. A tanfolyamot, melynek 26 növendéke van, *Dávid* István mester vezeti. Népiünk gazdasági bajain lényegesen segítenek azzal, ha a háziipart fejlesztik.

— **Változások a Zala vármegyei járások beosztásában.** A belügyminiszternek a Zala vármegyei körjegyzőségeknek a jegyzőségi és anyakönyvi szervezeti egység biztosítása érdekében 120.921 sz. rendeletével engedélyezett új beosztása következtében a járások beosztásában a következő változások állottak elő: 1. Lentikápolna község az alsólendvai járásból a novai járásba, 2. Bókaháza és Tilaj községek a pacsai járásból a zalaszentgróti járásba, 3. Pusztaszentpéter község a zalaegerszegi járásból az alsólendvai járásba és végül 4. Szentpéterföld község a letenyi járásból a novai járásba csatoltatott át. Az átcsatolás az 1. 3. alatti községekre nézve f. é. február 1-én, a 4. alattira nézve pedig f. é. március 1-én hajtatott végre.

— **Borászat.** A szőlészeti és borászati felügyelői kerületek beosztását most tette közzé a földmivélségi miniszter. A beosztás szerint vármegyénk területén két helyen lesz ismét ilyen felügyelőség: az egyik Csáktornyan, a másik Tapolcán. Előbbihez a következő járások, községek tartoznak: a csáktornyai, alsólendvai, kanizsai, letenyi és novai járások; az utóbbihoz pedig a keszthelyi, tapolcai, sümei, zalaszentgróti, zalaegerszegi és pacsai járások községei.

— **Új lap megyénkben.** Megszaporodtunk. *Badacsony* tomajban *Széplaki* Nagy Zoltán *Badacsony és Vidéke* címmel új, havonként megjelenő lapot szerkeszt s ad ki. A lapot *Mérey* Ignác nyomatja Keszthelyen.

— **Munkaközvetítés.** A visszavándorlók munkaközvetítése tárgyában a földmivélségi minisztérium munkásügyi osztálya

ezen az uton is felkéri a munkaadókat, ha bármilyen munkásokra szükségük van, szükségletükről a bérfeltételek közlésével szóval, levélben vagy táviratban értesítsék a földmivélségi minisztérium munkásügyi osztályát.

— **Népesedés.** Sümege ez év november 30-ig született 185, meghalt 184, a szaporodás tehát 1, mondd egy. Házasságot kötött 74 pár.

— **A kivándorlás.** Az útlevélet kérők száma a nyári és őszi gazdasági munka bevégszésének arányában némileg növekedett, de azért jóval alacsonyabb, mint a múlt év hasonló időszakában volt. A kivándorlásra csábító ügynökök és az útlevél nélküli kivándorlók ellen a tapasztaltakhoz képest újabb intézkedések tettek s a csábítók szigorúan büntetettek. Jó jelnek tekinthető, hogy a kivándorlásra csábító felhívásokat már önmaguk is a hatóság kezére szolgáltatják, akiknek a címére azok érkeznek. Általában véve az a remény táplálható, hogy a kivándorlási mánia nemsokára lelohad. A csáktornyai határrendőrség a kivándorlás ellenőrzése körül üdvös tevékenységet fejt ki.

— **Forgalom.** Őszi heti vásárainkon eleven forgalom uralkodik. A gabonapiac hétről hétre nagy, tüzi fa is sok kerül a piacra, de a legnagyobb forgalom most a sertésvásárrban van. A múlt hétfőn sok sertést hajtottak föl s a helybeliek szükségletén kívül három vagonra való hizott sertést el is szállítottak. Az új sertéspiac a Sárallás utcában van, bekerítve, több rekeszre osztva, célszerű elrendezéssel.

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1904-ben Magyarországon tüdővészben elhalt 77.923 egyén. A magyar birodalomban 1907 augusztus havában gümőkórban elhalt 5041 egyén. A Duna jobb partjára esik: Baranya m. 68, Pécs város 17, Fejér m. 62, Székesfehérvár v. 6, Győr m. 28, Győr v. 6, Komárom m. 44, Komárom v. 4, Moson m. 33, Somogy m. 109, Sopron m. 84, Sopron v. 10, Tolna m. 61, Vas m. 106, Veszprém m. 59, Zala m. 108. Összesen 805.

— **A tuberkulin ára.** A földmivélségi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az eddigi tapasztalatok szerint a tuberkulin a gümőkór felismerésére kiválóan alkalmas szer és ennek segítségével a gümőkórral fertőzött szarvasmarha állományok a betegségtől megtisztíthatók. Hogy a gümőkór elleni védekezésnél a tuberkulinak minél kiterjedtebb alkalmazását megkönnyítsem, az állatorvosi főiskola m. kir. bakteriologiai intézete által termelt süritett tuberkulin *grammjának* árát, az eddigi egy korona ár helyett 40 fillérben, a higitott (használatra kész) tuberkulin *adagjának* árát pedig az eddigi ár helyett 30 fillérben állapítottam meg. A tuberkulin továbbra is a m. kir. állami bakteriologiai intézetből (VII. Hungária körút 244) szerezhető be. Darányi.

— **Pályázat.** A sümei járásbírószág második telekkönyvvezetői állását beszüntették. helyette irnoki állásra hirdet pályázatot a zalaegerszegi törvénytörvény elnöke. A pályázat határideje 4 hét.

— **Lépfene.** Nyirádon a lépfene szórványosan fellépett. A fertőzött udvart zár alá helyezték.

— **Megszűnt állatbetegség.** Kisvására helyen a járványos sertésorbánc megszűnt, a községet feloldották.

— **Eltűnt leány.** *Dani* Mihály csabrendeki lakos 12 éves leánya, Anna ezeltől 12—14 nappal eltűnt. Súlyomy Tivadar főszolgabíró a leány körözését elrendelte.

— **Feltámadott halott.** Martonfalva községnek idegizgató szenzációja van. Egy 80 éves öregasszonyról szól az eset, aki meghalt s mikor el akarták temetni, a gyászoló közönség szemeláttára felült koporsójában. — A nevezetes öreg nőt Balog Andrásnének hívják. Nyolcvan év nyomta a vállát, de azért még friss egészségben volt a múlt héttig. Ekkor betegeskedni kezdett és oly rosszul lett, hogy papot hívtak,

akinek meggyónt s kevéssel ezután meghalt. A környezete megsiratta s gondoskodott arról, hogy szép végtisztessége legyen az öreg asszonynak. A holt testét annak rendje és módja szerint felöltöztették és koporsóba helyezték. Egész éjjel virrasztottak mellette. A temetés másnap délelőttre volt kitűzve. Mikor a koporsót az atyafiság a vállára emelte, megmozdult valami. Főlemelték a koporsó tetejét. A következő pillanatban a halottnak vélt Balog Andrásné felült a koporsóban, melynek két oldalát megfogta kezével. A koporsót vivő emberek majd hanyatt vágódtak a csodától. Az öreg nő nézett egy ideig és a fiát kereste. Végül megszólalt:

— Andris fiam, adjál csak egy kis italt, mert kiszáradt a torkom.

Persze az atyafiság teljesítette a tetszhalott kérését. Kiemelték a koporsóból özvegy Balognét, aki friss és eleven a próbahalál után. Az egész falu csodájára jár az öreg asszonynak, aki fejszóvalva mondja, hogy a vén embert, ha elalszik, halottnak véli a fiatalság.

— **A csekkokról.** Nagykanizsán a magán-tisztviselők egyesületében a csekkokról tartott felolvasást Markovics Dávid felső keresk. iskolai tanár. A csekk történetével kezdte, melyből megtudjuk, hogy már az ókori görög kereskedőknél akadunk nyomára, de leginkább az angol kereskedelem fejlesztette ki.

Micsoda óriási haladás a régi cserekereskedelemtől a mai váltó, értékpapir forgalomig! Mi egyszerű emberek csak a postacsekket ismerjük, azt is akkor, ha az osztályorszájatekban résztvéve, avval fizetjük be a postának a pénzt. De a bankok csekkjeit csak a nagy kereskedőházak használják, mert a csekk legalkalmasabb fizetési eszköz abból a szempontból, hogy a csekk ellopása vagy elvesztése alkalmával meggátolja annak illetéktelen értékesítését. Bár azért nagystílű családok itt is értek már el eredményt. Hogy azonban milyen fontos a kereskedelemben, mutatják a következő adatok: Az Osztrák-Magyar Bank 1906. évi csekkforgalma 56 ezer 206 millió koronára rugott. A nagykanizsai bankfióknak 1906 évi csekkforgalma 56 millió koronára rugott. A m. kir. postatakarékpénztár a lefolyt 16 év alatt több mint 7 millió csekket bocsátott ki 16 ezer millió korona értékben.

Érdekességből felemlítette a felolvasó, hogy Carnegie egyszer felmondta követelését és csekk számlája 96 és fél millió koronáról szűlt. Micsoda óriási érték ez a koldus almizsna fillérjéhez képest.

Hát mikor Kína hadisarcot fizetett Japánnak, az Angolbank fizette ki helyette egy kis papírossal, egy 10 filléres bélyeggel ellátott csekkel, mely 210 millió koronáról volt kiállítva.

Az is érdekesség, hogy mikor Cleveland amerikai köztársasági elnök hivataláról lelépett, az állampénztár 4 cent hibát talált a számadásban az elnök javára. Cleveland e csekély összeget csekkben kérte ki, melyet berámáztatott és dolgozó szobájában elhelyeztetett.

— **Vissza!** A Zala írja: Egy karaván somogyi visszavándorló taposta tegnap úsztára a sáros kanizsai uccákat. Lehetek vagy ötvenen, csupa reményeiben csalódott somogyi kivándorló, kik a csábos hírű Amerikában az álmodott aranyhegyek helyett feneketlen nyomort és nem embernek való állapotokat találtak. Igaz ugyan, hogy akadt köztük néhány, kik kedvező helyzetbe jutottak odakint és pénzt hoztak haza, ezek azonban elenyésző kisebbségben vannak. A többség pénz nélkül és alaposan megkopva látta viszont a honi földet. Tőviről-hegyire elmondták, hogy mit végeztek Amerikában. Néhány csak a brocklini kikötőig jutott, mert a legújabb szigorú rendeletek folytán nem is engedték partra szállni. Egy részük már 3-4 éve kivándorolt és tulajdonban bányákban és gyárakban dolgoznak. Embertelenül nehéz munkát végeztek, de legalább takarítottak is meg valamit. Azok, kik ebben az évben vándoroltak ki, munkátlanul lézengtek New-Yorkban, míg nem haza kerülhettek. Hogy az Ameri-

kában oly rettentő gyorsasággal beállott gazdasági pangásnak mi az oka, azt a visszavándorlók nem is sejtik. A nagy amerikai deroute meghaladja érzelmük körét. Néki úgy mondták, hogy nemsokára elkövetés lesz és azért nincs munka. Érdekes hogy két korábban kivándorult szuloki sváb Kanadában gazdagon termő, jó földhöz jutott. Mégis visszöttek. Ezeket a honvágy hozta haza. A csoportból kivált egy szép szál, fekete bajszu, tüzes szemű legény. Nem marad ott, uram, — szavalt némi idegen pathosszal — egy magyar sem. — A munka, a pénz csak kint tud tartani ideig óráig, de ha már ez sincs, akkor merüljön Amerika a tenger alá! Nékem volt ott a legnehezebb sorom. Én ettem a fene nagy masinát. Úgy elfeledtem, mintha ott se lettem volna, haza hozott a jó Isten.

— **Papiros korszak.** Már az előző kormányok észrevették, hogy a hivatalok papír és tintafogyasztása maholnap főlemészti az ország anyagi erejét s utóbb nem marad a hadsereg matematikai hatványokban növekedő molochjának hízalására elegendő pénz, hozzáfogtak az egyszerűsítéshez. Megegyszerűsítették a közigazgatást, megegyesítették sok mindent, de mind hiába, a bürokratizmus lavinája tovább gördül s maga alá temeti az országot. Egyik törvény után következik a másik, jönnek a reformok s mintha a Mátra szele fújna, orkányszerűleg jelennek meg a rendeletek, melyek mind végrehajtást igényelnek. Irattárak, levéltárak valóságos uradalmi grandáriumok. A hivatalos épületek padlásai, föld alatti helyiségei, folyosói mind tele vannak irománnyaladokkal. Teljes lehetetlenség, hogy az emberi elme itt kiismerje magát s teljes lehetetlenség, hogy a hivatalnok a törvényben, rendeletekben, ügyviteli szabályzatokban előirt követelménynek mindenkor pontosan megfelelhessen. A lavina tovább hőmpölyög s a beamter had gurul vele. Útközben egyiket-másikat maga alá temeti s örülten hőmpölyög odább, odább s mindegyre szörnyebb lesz rettenetes nagyságával. Míg a bürokratizmus lavinája ekképen növekszik, az adózó polgárok azon tanakodnak, hogy jó lenne a hivatalnokok számát redukálni, hogy a közteherviselés apadna valamivel. Biz ez okos dolog lenne. Először azonban a bürokratizmus lavináját állítsák meg s a meglevő munkahalmazt kevesbitsék, akkor majd lehet beszélni a munkaerő csökkentéséről. És erre most már égető szükség van, mert a hivatalok fölött rövid idő múlva összecsap a restanciák hulláma s a papiros és tinta második vizözöne borítja el a közhivatalok két és három emeletes palotáit.

— **A kanna önvédelme.** Két atyafi összekülönbözött s helybenhagyta egymást. mind a kettő a sümegi járásbírótság elé hozta igazát.

— Hát kend is megütötte?

— Én, kérem ássan, nem ütöttem én.

— Dehogy nem! Itt az orvosi vélemény. Nyolc napig gyógyuló sebet ejtett a jó barátján.

— Én, tekintetes bíró úr, én nem bántottam. Ha csak önvédelemből nem esett a fejének az a kanna!

— **Legolcsóbb főzőedény.** Nem a vásári edény a legolcsóbb, melynek már első használatnál lepattog máza, hanem a most forgalomba hozott *Sphinx* sajtolt lemez edény, mely oly vastag mint az öntött edény, belső szürke máza érdes, így nem pattoghat le, külső színe májvörös. E legtartósabb edényből fazék és lábos fél literől tíz literig gyári áron kapható Darnay Kálmán kereskedésében, Sümegen.

— **Szalon fűtő-szén,** legjobb minőségű, bármely mennyiségben kapható Darnay Kálmán kereskedésében Sümegen.

Felelős szerkesztő: Étes Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

A lesóványodást

meggátolja, a testet, a gyermek húsát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy

sok ezer gyermek meggyógyult

e szer használata által. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki SCOTT-féle Emulsiót. Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az emberek átka:

a gyakori hajhullás és kopaszodás legtöbb-ször a borbélyoknál, használt tisztálalan fésű stb. használatától ered. Ez ellen védekezendő,

Joós Antal borbély

(Sümeg, Epstein-féle ház) a nyírás és borotválás közben használt műszereit esetről-esetre mindig fertőtleníti.

Mindennemű illatszert raktáron tart.

Karácsonyi

képeslapok

dús választékban kaphatók

Horvát Gábornál,

Sümegen.

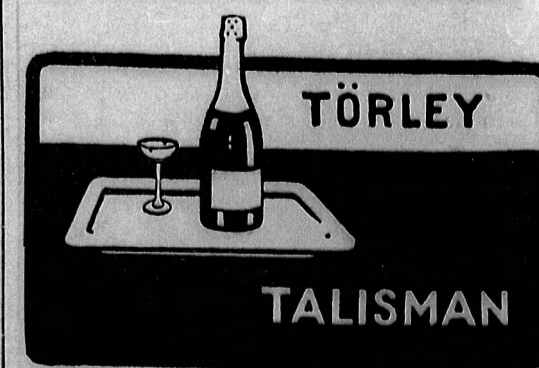
Kisasszony, hová oly sietve?

Mi olyan sürgős? — Ah, a nagyságos-asszony az éjjeli expresszrel visszajött és úgy meg van hűlve, hogy szólni sem tud. Azért kell most éj közepén nekem Fay-féle Sodener Mineral-Pastilláért a gyógyszerárba szaladni, amitől reggelre ismét egészséges lesz. A Fay-féle Sodener utközben elfogyott neki s ő elfelejtett újat venni, különben nem hűthette volna meg magát. Kérek tehát gyorsan 3 dobozzal. — A Fay-féle Sodener ára dobozonként 1.25 K és minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

4 Főügynökség

Magyarország és Ausztriára:

W. Th. Guntzert, Wien, IV., Grosse Neugasse 27.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztales Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-utca.

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségár.

FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454. sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

JOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és borügynök. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztales. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlet. Árpád-ucca 287. sz.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme. Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és a cseri henger-műmalom liszteladása. Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sírkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős

SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és dímfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránnyal.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruh raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabonacsere.

Mindennemű nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor
könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű könyvkötőmunkák

elfogadtatnak.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

THE-KING of Jamaica RUM

Legfinomabb minőség! Eredeti töltés!
Legnemesebb faj! Kiadós, tiszta és
zamatos.

Sümegen egyedárúsításban kapható:

Beretzky Gyula úrnál.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízathatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

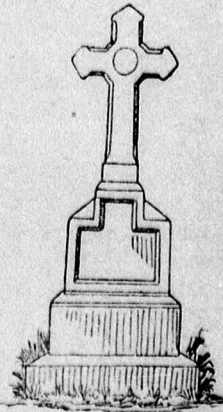
kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

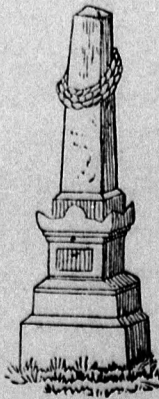
Würzburger Jakob, Sümegen.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sírkőben. Ugyint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Porcellán

servicek, edények, dísz-
tárgyak, mosdókészle-
tek, kávéházi és ma-
gánhasználatra, fehér
és szines kivitelben
legolcsóbban

Würzburger Jakabnál

Sümege, kaphatók.

Sü

T
arról
más
cikk
— é
Az ú
péhe
nyom
nyom
az ez
köve
újság
amel
jából
agitá
ról é
gyul
fogad

Ily
Hogy
szüks
77 m
ez év
tunk
nemz
össze
gazda
lás ez
tékoz
dobtu
ból,
a vál

Éde
fehér
vagy
ügyvé